

WALORY PRZYRODNICZO-KULTUROWE GMINY SZYDŁOWIEC

W artykule zaprezentowano ocenę atrakcyjności turystycznej gminy Szydłowiec na podstawie zrealizowanych badań własnych. Opisano cel i metodykę wykonywanych badań. Dokonano charakterystyki badanej populacji oraz przedstawiono wyniki zrealizowanych badań ankietowych dzieląc je na analizę ogólną i analizę uwzględniającą zróżnicowanie struktury respondentów. Informacje zawarte w rozdziale czwartym są w całości wkładem własnym autora pracy i mają na celu poznanie opinii dotyczących walorów i atrakcji turystycznych gminy oraz miasta Szydłowiec z punktu widzenia standardowego turysty.

WSTĘP

Walory turystyczne definiowane jako specyficzne cechy środowiska naturalnego oraz przejawy działalności człowieka i są przedmiotem zainteresowania turystów oraz są wyznacznikiem atrakcyjności turystycznej obszaru¹. Atrakcyjność turystyczna może być określona jako stopień, w jakim obiektywnie istniejące na danym obszarze warunki „przyciągają” turystów, czy też jako stopień przyciągania przez dany region określonego rodzaju turystyki². Nawiązuje ona do liczby i jakości występujących na danym obszarze obiektów i zjawisk, na które istnieje popyt określonych form ruchu turystycznego.

Istotnym zatem zadaniem w ocenie atrakcyjności turystycznej regionu, obszaru jest zidentyfikowanie występujących w tej przestrzeni walorów turystycznych. Wykonując ocenę atrakcyjności turystycznej regionu warto również zidentyfikować składowe infrastruktury turystycznej i okolicy turystycznej.

Pomocnym w wykonaniu oceny atrakcyjności turystycznej mogą być doznania i opinie osób odwiedzających (turystów) i mieszkańców, na temat znajdujących się tam walorów zarówno kulturowych jak i przyrodniczych oraz dostępnych atrakcji istotnych z punktu widzenia turystyki. Realizacja takiego zadania wymaga przeprowadzenia odpowiednich badań najlepiej w analizowanym rejonie.

1. GMINA I MIASTO SZYDŁOWIEC JAKO ATRAKCJA TURYSTYCZNA

Miasto Szydłowiec wraz z całą gminą to doskonale miejsce na wypoczynek i rozrywkę. Gmina Szydłowiec jest gminą miejsko-wiejską położoną w południowej części województwa mazowieckiego. Gmina Szydłowiec to atrakcyjny rejon, nie tylko ze względu na bogatą historię sięgającą średniowiecza oraz dysponuje interesującymi walorami kulturowymi oraz przyrodniczymi w skali lokalnej i ponadregionalnej. O atrakcyjności regionu w dużej mierze decydują niebanalne, dobrze zachowane zabytki architektury i sztuki będących kiedyś własnością rodziny Szydłowieckich i Radziwiłłów, stare wyrobiska skalne oraz Muzeum Ludowych Instrumentów Muzycznych. Liczebność instrumentów ludowych zgromadzonych w Muzeum Ludowych Instrumentów jest imponująca zarówno w skali kraju oraz Europy.

Na terenie Gminy Szydłowiec odbywają się przez cały rok, a szczególnie wiosną i latem, imprezy kulturalne, które mogą być doskonałą impulsem do odwiedzania gminy. Dodatkowo gmina dysponuje ciekawymi przestrzeniami przyrodniczymi, które są jednym z elementów lasów przysusko-szydłowieckich, związanych z malowniczą krainą Gór Świętokrzyskich.

Szydłowiec to miejscowość o niepowtarzalnej atmosferze i klimacie. Niewątpliwie o atrakcyjności turystycznej miasta decydują zabytki, położenie miasta na granicy rozległych obszarów leśnych oraz nieskażona przyroda w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

Walory kulturowe Szydłowca nawiązują do historii sięgającej średniowiecza. Poszczególne budowle, przebieg ulic i główne zabytki tworzone od początków XIII wieku, dzięki determinacji miejscowej ludności, przetrwały w swojej lokalizacji i dobrym stanie do dziś. Najciekawsze miejsca na planie miasta łączy interdyscyplinarna ścieżka edukacyjna – „Szydłowiec – miasto na kamieniu”.

Centrum Szydłowca to średniowieczny, przestronny, ogrodzony przez piętrowe kamieniczki Rynek Wielki. Centralny rynek w Szydłowcu zwany kiedyś Katolickim, za czasów PRL-u placem generała Karola Świerczewskiego, był największym spośród dawnych czterech rynków znajdujących się na terenie miasta. To właśnie przy Rynku Wielkim mieści się zabytkowy kościół farny pod wezwaniem św. Zygmunta w pobliżu którego stoi pomnik Tadeusza Kościuszki. Środek placu jest miejscem ratusza miejskiego. Zachodnia strona Rynku ukazuje klasycystyczny budynek szkoły wzniesiony przez ostatnich właścicieli min. Annę z Zamoyskich Sapieżynę.

Sercem Rynku Wielkiego jest zbudowany z piaskowca ratusz.

Ciekawymi i polecanymi walorami Szydłowca są również: Kościół parafialny pod wezwaniem św. Zygmunta z przykościelnym placem, na którym można podziwiać liczne tablice nagrobne księży, szlachty i mieszczan oraz Zamek Szydłowiecki i Radziwiłłów znajdujący się nieopodal Ratusza, który jest najlepiej zachowanym, niezmiennym od stuleci obiektem w regionie, Park Szydłowiecki i Radziwiłłów, wpisany jest na listę prawem chronionych zabytków cmentarz rzymskokatolicki.

W gotycko-renesansowym zamku w Szydłowcu mieści się jedyny w swoim rodzaju, Muzeum Ludowych Instrumentów Muzycznych. Pierwsze w świecie samodzielne muzeum przeznaczone ludowym instrumentom muzycznym jest jedyną w Polsce placówką gromadzącą i prezentującą polskie instrumenty ludowe.

Gmina to nie tylko miasto Szydłowiec. Przemierzając się po jej wsiach poznać można miejsca, z którymi związana jest niezwykła historia regionu i Polski. Zabytkowe, godne uwagi obiekty można zobaczyć w miejscowościach: Barak (znajduje się tam pomnik upamiętniający bitwy pod wsią Barak z 8 września 1939 roku),

¹ T. Lijewski, B. Mikułowski, J. Wyrzykowski, *Geografia turystyki Polski*, PWE, Warszawa 2008, s. 16.

² *Ochrona środowiska 2008*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2008, s. 290.

Ciechostowice, Chustki, Hucisko, Korzyce, Krzcięcin (ruiny dworu Stadnickich), Majdów (rezerwat cisów Majdów), Omięcín (ruiny młyna i pałacu oraz figura św. Jana Nepomucena), Szydłówek (czynne wyrobiska piaskowca i zakłady obróbki kamienia), Świerczek, Świniów, Wola Korzeniowa, Wysoka i inne.

2. CEL I METODYKA BADAŃ

Podstawowym celem wykonanych badań było poznanie opinii turystów oraz potencjalnych turystów dotyczących walorów i atrakcji turystycznych gminy Szydłowiec oraz miasta Szydłowiec. Kwestionariusz badania ankietowego został zaprojektowany w sposób, który umożliwiał przedstawienie swoich opinii zarówno osobom, które już odwiedziły ten rejon lub miasto jak i osobom, które dopiero planować będą odwiedzić tego obszaru w celach turystycznych.

Okres badawczy trwał od lutego do maja oraz od września do października 2015 roku. Badania przeprowadzono na losowo wybranej próbie na terenie Radomia oraz Szydłowca. W badaniach posłużono się metodą sondażu diagnostycznego w oparciu o technikę bezpośredniego badania ankietowego. Kwestionariusz ankiety zawierał 24 pytania. W przeprowadzonych badaniach ankietowych pytano respondentów o następujące zagadnienia:

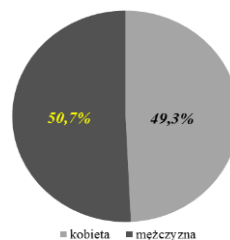
- długość pobytu oraz porę roku w jakiej miały miejsce odwiedzin gminy,
- walory będące przedmiotem zainteresowania podczas pobytu,
- ocenę atrakcyjności turystycznej miasta i gminy,
- ocenę satysfakcji turystycznej będącej wynikiem pobytu w gminie,
- ocenę infrastruktury turystycznej dostępnej w gminie,
- ocenę dostępności komunikacyjnej w gminie,
- jakie przedmioty mogą stanowić zainteresowanie turysty przebywającego w gminie,
- jakie czynniki uważane są za istotne przy podejmowaniu decyzji o wyjeździe turystycznym,
- dostępność i formę materiałów informacyjnych i reklamowych o atrakcjach i walorach gminy,
- ocenę promocji walorów i atrakcji turystycznych miasta i gminy,
- preferowaną formę organizacji wypoczynku.

Ankieta składa się z dwóch części zawierających pytania skierowane do respondentów, którzy już przebywali w gminie Szydłowiec w celach turystycznych oraz pytania skierowane do wszystkich respondentów, niezależnie od tego czy kiedykolwiek odwiedzili badany obszar. Takie podejście do konstrukcji kwestionariusza daje możliwość zaprezentowania swojego zdania wszystkim osobom biorącym udział w badaniu, także tym, które nie miały nigdy styczności z miastem i gminą Szydłowiec, ale dzięki napotkanym materiałom informacyjnym posiadają wiedzę o istnieniu gminy Szydłowiec i chcą wyrazić swoją opinię na temat atrakcyjności turystycznej tego regionu.

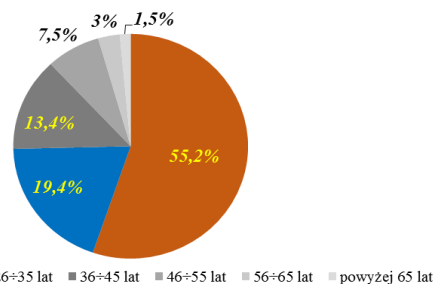
Kwestionariusz ankiety miał postać papierową. Każdy z respondentów wypełniał ankietę samodzielnie tj. bez zadawania pytań przez ankietera ale w jego obecności. Taki sposób realizacji badania umożliwiał wyjaśnienie niejasności wynikających ze sposobu konstrukcji kwestionariusza.

3. CHARAKTERYSTYKA BADANEJ POPULACJI

Badaniami objęto 602 osoby. Podział respondentów ze względu na płeć i wiek przedstawiają rysunki 1 i 2.

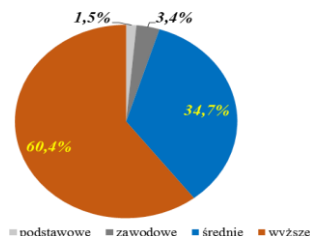
Rys. 1. Struktura respondentów badania ankietowego ze względu na płeć. Opracowanie własne.

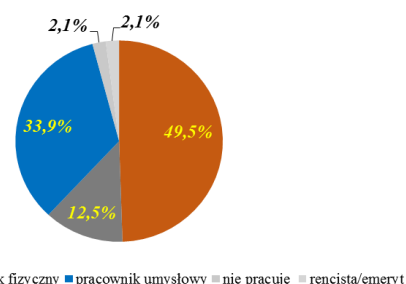
Rys. 2. Podział respondentów badania ankietowego ze względu na wiek. Opracowanie własne.

Badaniami objęto między innymi osoby będące studentami Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego w Radomiu. Z tego też powodu większość respondentów (55,2%) stanowiły osoby w wieku 16÷25 lat. Następną najliczniejszą grupą były osoby w wieku 26÷35 lat (19,4%) oraz osoby w wieku 36÷45 lat (13,4%).

Zróżnicowanie respondentów pod względem posiadanego przez nich wykształcenia i statusu zawodowego zaprezentowano na rysunku 3 i 4.

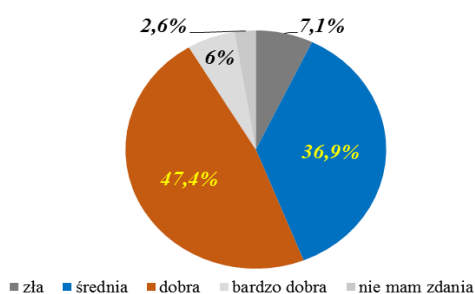
Rys. 3. Struktura respondentów ze względu na poziom posiadane-go przez nich wykształcenia. Opracowanie własne.

Rys. 4. Podział respondentów badania ankietowego ze względu na status zawodowy. Opracowanie własne.

Ponad połowa osób, które wzięły udział w przeprowadzonym badaniu ankietowym, to osoby z wyższym wykształceniem – 60,4%. Liczną reprezentację wśród respondentów stanowiły osoby, które legitymowały się wykształceniem średnim – 34,7%. Nasi respondenci często jeszcze się uczą lub studiują (49,5%) oraz pracują wykorzystując zasoby swojego umysłu (33,9%).

Na rysunku poniżej przedstawiono strukturę respondentów ze względu na ocenę statusu materialnego.

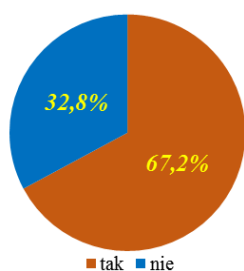

Rys. 5. Ocena posiadanego statusu materialnego przez respondentów biorących udział w badaniu ankietowym. Opracowanie własne.

4. WYNIKI ZREALIZOWANYCH BADAŃ ANKIETOWYCH

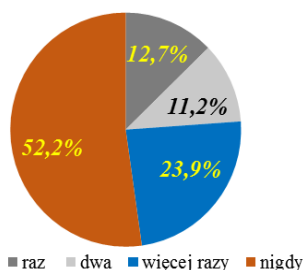
4.1. Analiza ogólna

Celem przeprowadzonego badania ankietowego było poznanie opinii dotyczących walorów i atrakcji turystycznych gminy Szydłowiec oraz miasta Szydłowiec osób, które już odwiedziły ten rejon oraz osób, które w przyszłości będą chciały odwiedzić ten obszar (rys. 6). Z tego też powodu badaną populację podzielono na dwie grupy respondentów (na respondentów, którzy już odbyli podróż turystyczną do analizowanego obszaru i tych, którzy tam nie byli).

Rys. 6. Struktura respondentów obrazująca osoby, które były już na terenie analizowanego obszaru. Opracowanie własne.

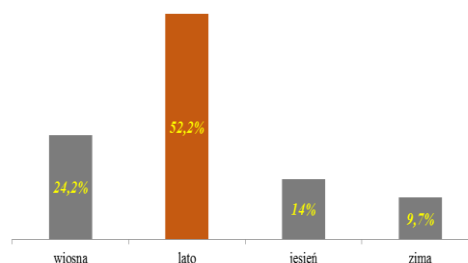
Z wyników przeprowadzonej ankiety wynika, że znaczna część respondentów (67,2%) miała okazję przebywać na terenie gminy lub miasta Szydłowiec. Rysunek 7 prezentuje częstotliwość odwiedzin gminy Szydłowiec w celach turystycznych przez respondentów w ciągu ostatnich trzech lat.

Rys. 7. Podział respondentów ze względu na liczbę odwiedzin gminy Szydłowiec w celach turystycznych w ciągu ostatnich trzech lat. Opracowanie własne.

Większość osób (52,2%), które wzięły udział w badaniu ankietowym nigdy nie były w gminie Szydłowiec w celach turystycznych. Pozostała część ankietowanych (12,7%) odwiedziła gminę raz, 11,2% – dwa razy, a 23,9% przebywał w niej więcej razy.

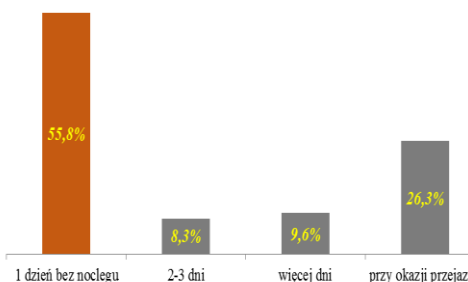
Kolejne pytania badania kwestionariuszowego kierowane były do respondentów, którzy przebywali w gminie Szydłowiec w celach turystycznych. Uzyskane wyniki zaprezentowano na rysunkach 8 ÷ 16. Pierwsze z pytań dotyczyło pory roku w jakiej najczęściej respondenci odwiedzali gminę Szydłowiec (rys. 8).

Rys. 8. Zestawienie graficzne wyników odpowiedzi respondentów obrazujące w jakich porach roku najczęściej odwiedzali oni gminę Szydłowiec. Opracowanie własne.

Analiza uzyskanych wyników wykazuje, że ponad połowa ankietowanych jako porę roku odwiedzin w gminie i mieście Szydłowiec w celach turystycznych wybiera lato – 52,2%. Wiosną analizowany obszar odwiedziło 24,2% respondentów, jesienią 14%, natomiast zimą tylko 9,7% turystów.

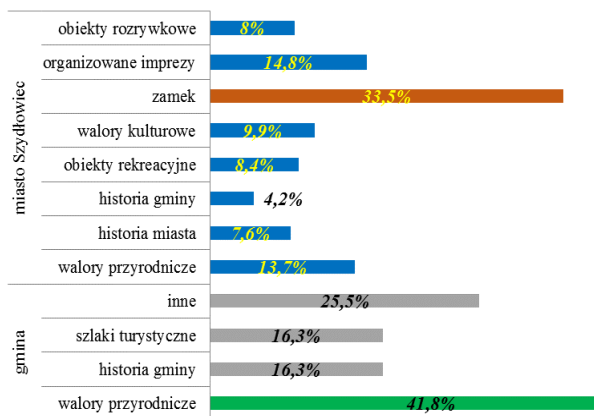
Istotnym elementem realizowanych zadań turystycznych jest czas trwania pobytu turystycznego w danym rejonie. Strukturę ze względu na czas trwania wizyty turystycznej przedstawia rysunek 9.

Rys. 9. Podział respondentów badania ankietowego ze względu na długość ich pobytu w gminie Szydłowiec. Opracowanie własne.

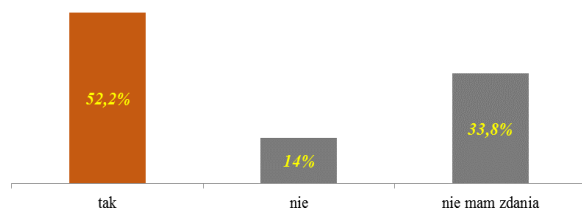
Ponad połowa badanych (55,8%) zadeklarowała czas swojego pobytu w gminie lub mieście Szydłowiec na 1 dzień bez noclegu. Przy okazji przejazdu szansę na odwiedzinę miało 26,3% respondentów, 2-3 dni w gminie spędziło 8,3% ankietowanych, natomiast na więcej dni zagościło 9,6% odpowiadających.

W dziesiątym pytaniu respondenci określali którą część i jakie obiekty/walory gminy oraz miasta Szydłowiec i wzbudziły ich największe zainteresowanie w trakcie odwiedzin (rys. 10). Struktura tych odpowiedzi ma najistotniejsze znaczenie z punktu widzenia oceny atrakcyjności turystycznej gminy i miasta Szydłowiec.

Rys. 10. Podział respondentów uwzględniający ich zainteresowanie obiektami/walorami w trakcie odwiedzin gminy. Opracowanie własne.

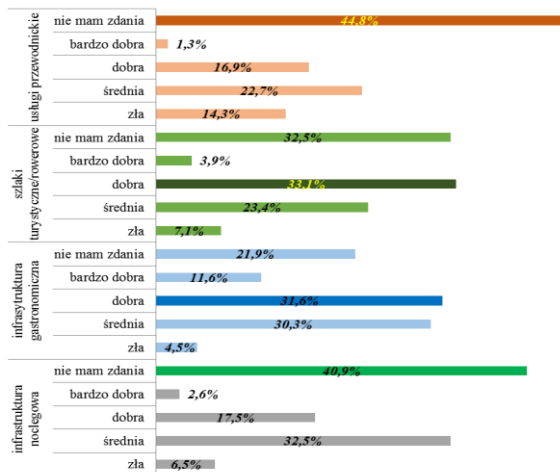
Analizując uzyskane wyniki badania ankietowego zauważyć można, że największym zainteresowaniem wśród respondentów w aspekcie atrakcji turystycznych miasta Szydłowiec cieszy się zamek (rys. 10).

Rys. 11. Podział respondentów badania ankietowego ze względu na ich ocenę atrakcyjności turystycznej gminy Szydłowiec. Opracowanie własne.

Jak widać na powyższym diagramie, który przedstawia opinie badanych osób na temat oceny atrakcyjności obszaru gminy Szydłowiec, aż 52,2% z nich uznało ją za atrakcyjną turystycznie.

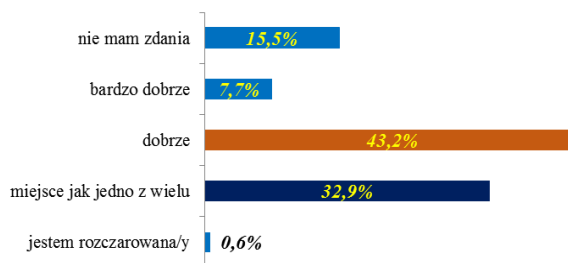
W kolejnych pytaniach respondenci proszeni byli o ocenę atrakcyjności zaplecza turystycznego gminy Szydłowiec. Pytania za wartość w kwestionariuszu ankietowym umożliwiały wyrażanie opinii na temat zagospodarowania turystycznego w analizowanym obszarze w aspekcie infrastruktury turystycznej dostępnej w gminie Szydłowiec (rys. 12).

Rys. 12. Zestawienie podziału respondentów ze względu na ich ocenę infrastruktury dostępnej w gminie Szydłowiec. Opracowanie własne.

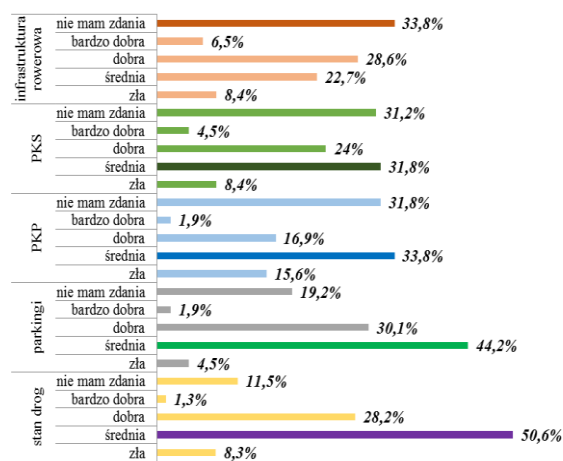
Respondenci, którzy brali udział w badaniu ankietowym mieli również możliwość oceny usług przewodnickich. W większości odpowiedzi respondenci nie mieli zdania na ten temat (44,8%) a 22,7% respondentów oceniła ten element infrastruktury turystycznej na poziomie średnim. Prawie jedna trzecia respondentów (33,1%) uznała dostępne w gminie i mieście Szydłowiec szlaki turystyczne za dobre. Odnośnie infrastruktury gastronomicznej, z niewielką różnicą procentową, respondenci ocenili ją w 31,6% na dobrą, 30,2% z nich uważa, że jest ona średnia. Ostatni z podanych do oceny elementów to infrastruktura noclegowa. W 40,9% przypadków respondenci zaznaczyli odpowiedź, że nie posiadają zdania na dany temat. Pozostały największy odsetek w 32,5% wypowiedział się o niej średnio.

Zaprezentowana na rysunku 13 struktura ukazuje odpowiedzi respondentów zapytanych o satysfakcję wynikającą z pobytu w gminie Szydłowiec. Największą liczbą odpowiedzi, bo aż 43,2% satysfakcję z pobytu ocenili dobrze. Odsetek badanych kształtujący się na poziomie 32,9% wypowiedział się, że gmina jest miejscem jak jedno z wielu.

Rys. 13. Zestawienie graficzne podziału respondentów ze względu na ocenę satysfakcji turystycznej wynikającej z ich pobytu w gminie Szydłowiec. Opracowanie własne.

Ocenie poddana została również dostępność komunikacyjna w gminie Szydłowiec (rys.14).

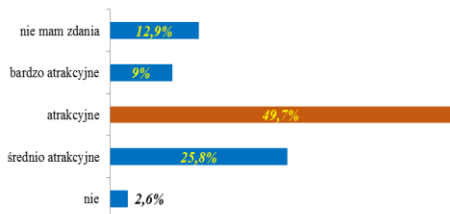

Rys. 14. Zestawienie graficzne podziału respondentów ze względu na ich ocenę dostępności komunikacyjnej w gminie Szydłowiec. Opracowanie własne.

Respondenci oceniając dostępną na terenie gminy infrastrukturę rowerową w 33,8% przypadków wskazali na odpowiedź, że nie mają zdania na ten temat. Natomiast 28,6% badanych myśląc o tym elemencie komunikacji zaznaczyli odpowiedź „dobra”. Dostępność PKS-u w ocenie badanych z wynikiem 33,8% uznana została za średnią. Odnosząc się do komunikacji za pomocą PKP, osoby biorące udział w badaniu oceniły ten środek transportu w 33,8% na

średni. Kolejnym z podanych do oceny elementów dostępności komunikacyjnej są parkingi. W 44,2% przypadków respondenci zaznaczyli odpowiedź, że są one średnio dostępne. Ze znaczącą przewagą, bo 50,6% stan dróg poddany został ocenie średniej. Równie często respondenci oceniali dostępności komunikacyjną wszystkich podanych elementów na dobrą. Z największym odsetkiem procentowym wynoszącym 30,1% ukształtowały się parkingi, następnie infrastruktura rowerowa – 28,6% i stan dróg mający w tej ocenie 28,2% odpowiedzi.

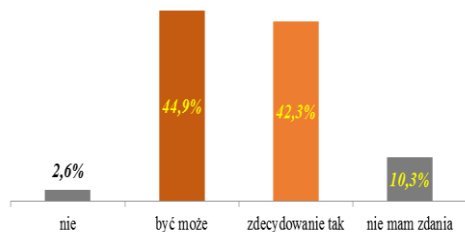
Zaprezentowane w formie graficznej na rysunku 15 wyniki dotyczące pytania piętnastego dotyczą opinii respondentów związanej z oceną atrakcyjności gminy i miasta Szydłowiec dla turystów.

Rys. 15. Podział respondentów badania ankietowego ze względu na ich zdanie o atrakcyjności gminy i miasta Szydłowiec dla turystów. Opracowanie własne.

Jak wynika z powyższego zestawienia niemal połowa respondentów (aż 49,7%) uważa, że miasto i gmina Szydłowiec mogą stanowić miejsce atrakcyjne dla turystów.

Niemniej istotnym zagadnieniem będącym pomocą w poznaniu opinii o atrakcyjności gminy i miasta Szydłowiec jest określenie decyzji o ponownych odwiedzinach. Wyrażone zdanie pozwala określić czy gmina jest obszarem atrakcyjnym na tyle by zagścić tam ponownie. Strukturę uzyskanych odpowiedzi zaprezentowano na rysunku 16.

Rys. 16. Podział respondentów badania ankietowego obrazujący ich decyzję o ponownym odwiedzeniu miasta i gminy Szydłowiec. Opracowanie własne.

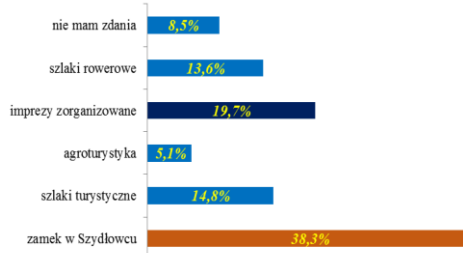
Prawie 45% respondentów twierdzi, że być może ponownie odwiedzi gminę i miasto Szydłowiec. Niewiele mniej osób (42,3%) „zdecydowanie tak” ma ochotę na ponowne odwiedziny.

Pozostałe pytania kwestionariusza skierowane były do wszystkich respondentów, którzy go wypełniali. W pierwszym z tych pytań respondenci odpowiadali, co może być przedmiotem zainteresowania dla turysty w gminie Szydłowiec (rys. 17).

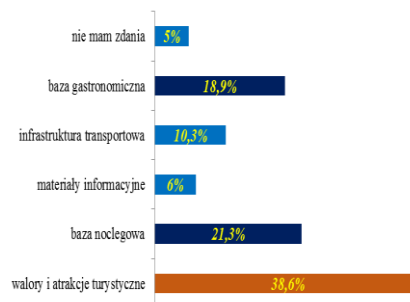
Zdecydowana większość badanych uważa, że najciekawszym obiektem zainteresowania w gminie jest zamek w Szydłowcu (38,3%). Za atrakcyjne ankietowani uznali również imprezy zorganizowane jakie odbywają się na terenie gminy (19,7%).

Drugie pytanie, którego zobrazowanie przedstawia rysunek 18 dotyczyło czynników istotnych przy podejmowaniu decyzji turystycznej. Dla 38,6% respondentów przy podejmowaniu decyzji turystycznej najważniejsze były walory i atrakcje turystyczne. Nato-

miast 21,3% respondentów uważało, że to baza noclegowa odgrywa główną rolę. Nieco niżej, bo z wynikiem 18,9% za istotny czynnik uznana została baza gastronomiczna.

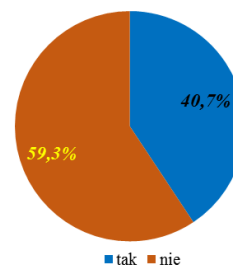

Rys. 17. Podział respondentów badania ankietowego ze względu na podmiot zainteresowania turysty w gminie Szydłowiec. Opracowanie własne.

Rys. 18. Podział respondentów biorących udział w badaniu ankietowym ze względu na istotę czynników mających wpływ przy podejmowaniu przez nich decyzji turystycznej. Opracowanie własne.

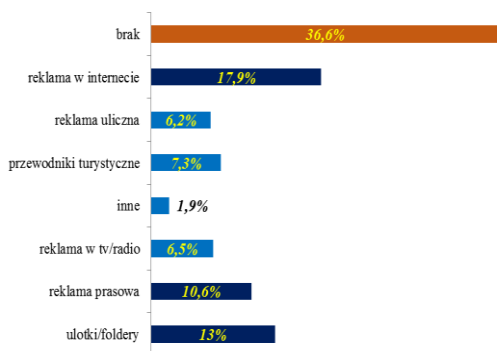
W pytaniu dziesiętnym respondenci zostali zapytani o to, czy kiedykolwiek napotkali się z materiałami informacyjnymi/reklamowymi na temat gminy Szydłowiec. Zestawienie odpowiedzi ukazuje rys 18.

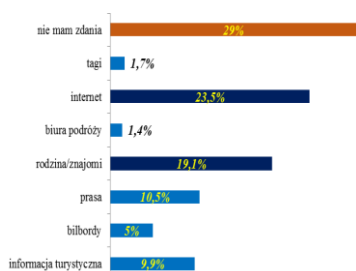
Rys 19. Struktura odpowiedzi obrazująca dostęp respondentów do materiałów informacyjnych na temat gminy i miasta Szydłowiec. Opracowanie własne.

Część respondentów – 40,7% badanych osób napotkała na materiały reklamowe dotyczące gminy. Pozostali respondenci (59,3%) nie mieli nigdy styczności z materiałami informacyjnymi i reklamowymi.

Ponieważ większa część respondentów nie miała okazji zapoznania się z materiałami promującymi gminę Szydłowiec odpowiedź „brak” kształtuje się na poziomie 36,6%. Pozostali respondenci udzielając informacji na temat napotkanych materiałów informacyjnych największą wiedzę czerpali z reklamy w internecie (17,9%). Dla respondentów ważne były także ulotki/foldery – 13% i reklama prasowa – 10,6%.

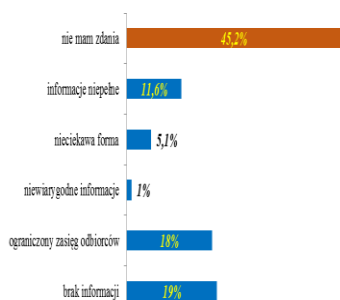
Rys. 20. Struktura odpowiedzi respondentów uwzględniająca oceny dotyczące materiałów informacyjnych o atrakcjach i walorach turystycznych w gminie Szydłowiec. Opracowanie własne.

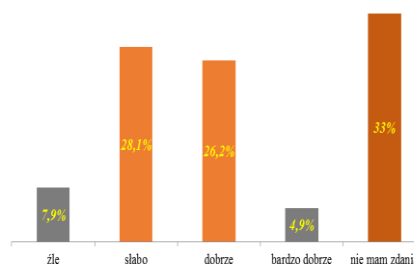
Rys. 21. Podział respondentów ze względu na źródło uzyskanych przez nich informacji o atrakcjach i walorach turystycznych miasta i gminy Szydłowiec. Opracowanie własne.

Respondenci najczęściej nie mają zdania na temat istotnego źródła informacji o regionie. Jednocześnie uważają, iż internet (23,5%) oraz rodzina/znajomi (19,1%) są istotnym źródłem informacji o regionie.

Respondenci mogli także wyrazić swoje zdanie na temat dostępnych informacji o atrakcjach turystycznych gminy Szydłowiec. Procentowe zestawienie uzyskanych odpowiedzi przedstawiono na rysunku poniżej.

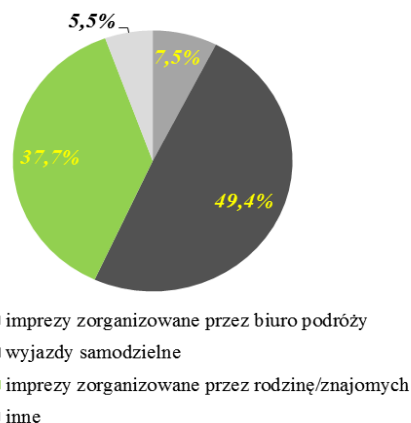
Rys. 22. Podział respondentów badania ankietowego ze względu na ich zdanie na temat informacji o atrakcjach turystycznych gminy Szydłowiec. Opracowanie własne.

Rys. 23. Struktura respondentów ze względu na ich ocenę promocji walorów i atrakcji turystycznych miasta i gminy Szydłowiec. Opracowanie własne.

Powyższy wykres prezentuje strukturę odpowiedzi respondentów oceniających promocję walorów i atrakcji turystycznych miasta i gminy Szydłowiec. Respondenci wyrażający opinię na ten temat najczęściej nie mają zdania na ten temat (33%), często również oceniają napotkane materiały promocyjne dobrze (26,2%). Niestety wielu respondentów negatywnie postrzega napotkane materiały walorów i atrakcji turystycznych gminy i miasta Szydłowiec (28,1%).

Ostatnie pytanie zamieszczone w kwestionariuszu dotyczyło preferowanej formy organizacji wycieczek.

Rys. 24. Podział respondentów biorących udział w badaniu ankietowym uwzględniający preferowane przez nich formy organizacji wycieczek. Opracowanie własne.

Prawie połowa respondentów preferuje w swoich podróżach turystycznych wyjazdy samodzielne (49,4%). Natomiast ponad jedna trzecia z nich (34,7%) uważa, że najlepszą formą organizacji wycieczek są imprezy zorganizowane przez rodzinę/znajomych.

4.2. Analiza uwzględniająca zróżnicowanie struktury respondentów

Analizując otrzymane wyniki stwierdzono, iż może wystąpić zróżnicowanie udzielanych odpowiedzi w zależności od specyficznych cech poszczególnych grup respondentów. Postanowiono zatem podzielić populację osób, które wzięły udział w badaniu ankietowym na następujące jednorodne grupy osób według następującego klucza: cała populacja, kobiety, mężczyźni, osoby do lat 25, osoby powyżej 25 lat, osoby pracujące, osoby niepracujące, osoby, które odwiedziły gminę, osoby, które nie były w gminie. Uzyskane wyniki przedstawiono tabelach 1÷9.

PODSUMOWANIE

Tab. 1. Charakterystyka respondentów (płeć, wiek, wykształcenie) w poszczególnych grupach jednorodnych. Opracowanie własne.

	Płeć:		Grupa wiekowa:						3. Wykształcenie:			
	K	M	16+25 lat	26+35 lat	36+45 lat	46+55 lat	56+65 lat	powyżej 65 lat	P	Z	Ś	W
kobiety	-	-	58,3%	15,2%	13,6%	7,6%	3,8%	1,5%	2,3%	3,8%	34,8%	59,1%
mężczyźni	-	-	52,2%	23,5%	13,2%	7,4%	2,2%	1,5%	0,7%	2,9%	34,6%	61,8%
do 25 lat	52,0%	48,0%	-	-	-	-	-	-	2,0%	1,4%	44,6%	52,0%
powyżej 25	45,8%	54,2%	-	-	-	-	-	-	0,8%	5,8%	22,5%	70,8%
osoby pracujące	38,6%	61,4%	23,5%	31,8%	26,5%	13,6%	4,5%	0,0%	0,0%	3,8%	20,5%	75,8%
osoby niepracujące	59,6%	40,4%	86,0%	7,4%	0,7%	1,5%	1,5%	2,9%	2,9%	2,9%	48,5%	45,6%
byli w Szydłowcu	50,0%	50,0%	48,3%	22,2%	13,3%	9,4%	4,4%	2,2%	2,2%	5,0%	35,0%	57,8%
nie byli	47,7%	52,3%	69,3%	13,6%	13,6%	3,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	34,1%	65,9%
wszyscy	49,3%	50,7%	55,2%	19,4%	13,4%	7,5%	3,0%	1,5%	1,5%	3,4%	34,7%	60,4%

Tab. 2. Struktura odpowiedzi respondentów w poszczególnych grupach jednorodnych. Opracowanie własne.

	4. Status zawodowy:					5. Jak Pani/Pan ocenia swoją sytuację materialną?				
	uczeń/student	pr. fizyczny	pr. umysłowy	nie pracując	rencista/emeryt	zła	średnia	dobra	bardzo dobra	nie mam zdania
kobiety	58,1%	6,6%	30,9%	1,5%	2,9%	8,3%	40,2%	44,7%	3,8%	3,0%
mężczyźni	41,8%	17,6%	36,6%	2,6%	1,3%	5,9%	33,8%	50,0%	8,1%	2,2%
do 25 lat	78,8%	7,5%	13,1%	0,6%	0,0%	6,8%	37,8%	48,0%	5,4%	2,0%
powyżej 25	13,2%	18,6%	59,7%	3,9%	4,7%	7,5%	35,8%	46,7%	6,7%	3,3%
osoby pracujące	12,4%	23,5%	64,1%	0,0%	0,0%	6,1%	33,3%	49,2%	7,6%	3,8%
osoby niepracujące	91,2%	0,0%	0,0%	4,4%	4,4%	8,1%	40,4%	45,6%	4,4%	1,5%
byli w Szydłowcu	43,6%	12,8%	37,2%	3,2%	3,2%	7,2%	35,6%	49,4%	5,6%	2,2%
nie byli	60,4%	11,9%	27,7%	0,0%	0,0%	6,8%	39,8%	43,2%	6,8%	3,4%
wszyscy	49,5%	12,5%	33,9%	2,1%	2,1%	7,1%	36,9%	47,4%	6,0%	2,6%

Tab. 3. Zestawienie struktury odpowiedzi respondentów umożliwiające ocenę częstości i czasu odbywanych podróży.

	6. Czy kiedykolwiek odwiedziła/ł Pani/Pan gminę Szydłowiec?		7. Ile razy w ciągu ostatnich trzech lat odwiedziła/ł Pani/Pan gminę Szydłowiec w celach turystycznych?				8. W jakiej porze roku najczęściej odwiedziła/ł Pani/Pan gminę Szydłowiec?				9. Ile dni trwał Pani/Pana pobyt w gminie Szydłowiec?			
	tak	nie	raz	dwa	więcej razy	nigdy	wiosna	lato	jesień	zima	1 dzień bez noclegu	2-3 dni	więcej dni	przejazdem
kobiety	68,2%	31,8%	9,8%	15,9%	25,0%	49,2%	26,7%	56,2%	8,6%	8,6%	63,0%	6,2%	4,9%	25,9%
mężczyźni	66,2%	33,8%	15,4%	6,6%	22,8%	55,1%	21,6%	48,0%	19,6%	10,8%	48,0%	10,7%	14,7%	26,7%
do 25 lat	58,8%	41,2%	8,8%	10,1%	18,9%	62,2%	21,4%	50,5%	16,5%	11,7%	52,7%	8,1%	9,5%	29,7%
powyżej 25	77,5%	22,5%	17,5%	12,5%	30,0%	40,0%	26,9%	53,8%	11,5%	7,7%	58,5%	8,5%	9,8%	23,2%
osoby pracujące	71,2%	28,8%	15,9%	10,6%	25,8%	47,7%	23,6%	51,8%	14,5%	10,0%	61,9%	9,5%	9,5%	19,0%
osoby niepracujące	63,2%	36,8%	9,6%	11,8%	22,1%	56,6%	24,7%	52,6%	13,4%	9,3%	48,6%	6,9%	9,7%	34,7%
byli w Szydłowcu	-	-	18,9%	16,7%	35,6%	28,9%	24,2%	52,2%	14,0%	9,7%	55,8%	8,3%	9,6%	26,3%
wszyscy	67,2%	32,8%	12,7%	11,2%	23,9%	52,2%	24,2%	52,2%	14,0%	9,7%	55,8%	8,3%	9,6%	26,3%

Tab. 4. Zestawienie struktury odpowiedzi respondentów umożliwiające charakterystykę walorów turystycznych stanowiących obiekt zainteresowania. Opracowanie własne.

	10. Która część gminy i jakie obiekty/walory Panią/Pana zainteresowały w trakcie odwiedzin?												11. Czy uważania Pani/Pan, że gmina Szydłowiec jest obszarem atrakcyjnym turystycznie?		
	gmina				miasto Szydłowiec										
	walory przyrod.	historia gminy	szlaki turyst.	inne	walory przyrod.	historia miasta	historia gminy	obiekty rekreac.	walory kult.	zamek	imprezy	obiekty rozrywk.	tak	nie	nie mam zdania
kobiety	47,1%	16,5%	17,6%	18,8%	15,1%	6,8%	4,8%	4,1%	11,6%	34,9%	18,5%	4,1%	65,4%	7,4%	27,2%
mężczyźni	35,3%	16,2%	14,7%	33,8%	12,0%	8,5%	3,4%	13,7%	7,7%	31,6%	10,3%	12,8%	38,2%	21,1%	40,8%
do 25 lat	39,4%	9,9%	12,7%	38,0%	11,7%	5,5%	2,3%	11,7%	10,9%	30,5%	17,2%	10,2%	43,4%	22,4%	34,2%
powyżej 25	43,9%	22,0%	19,5%	14,6%	15,6%	9,6%	5,9%	5,2%	8,9%	36,3%	12,6%	5,9%	60,5%	6,2%	33,3%
osoby pracujące	37,0%	19,8%	18,5%	24,7%	15,0%	8,3%	6,0%	5,3%	6,0%	37,6%	15,0%	6,8%	52,4%	11,9%	35,7%
osoby niepracujące	47,2%	12,5%	13,9%	26,4%	12,3%	6,9%	2,3%	11,5%	13,8%	29,2%	14,6%	9,2%	52,1%	16,4%	31,5%
byli w Szydłowcu	42,0%	16,7%	16,7%	24,7%	13,8%	7,7%	4,2%	8,1%	10,0%	33,8%	15,0%	7,3%	52,9%	12,9%	34,2%
nie byli	33,3%	0,0%	0,0%	66,7%	0,0%	0,0%	0,0%	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%	66,7%	0,0%	100,0%	0,0%
wszyscy	41,8%	16,3%	16,3%	25,5%	13,7%	7,6%	4,2%	8,4%	9,9%	33,5%	14,8%	8,0%	52,2%	14,0%	33,8%

Tab. 5. Zestawienie struktury odpowiedzi respondentów umożliwiające charakterystykę infrastruktury turystycznej w gminie Szydłowiec.

	12. Jak Pani/Pan ocenia infrastrukturę turystyczną dostępną w gminie Szydłowiec?																			
	infrastruktura noclegowa					infrastruktura gastronomiczna					szlaki turystyczne/rowerowe					usługi przewodnickie				
	zła	średnia	dobra	bardzo dobra	nie mam zdania	zła	średnia	dobra	bardzo dobra	nie mam zdania	zła	średnia	dobra	bardzo dobra	nie mam zdania	zła	średnia	dobra	bardzo dobra	nie mam zdania
kobiety	5,0%	28,8%	21,3%	2,5%	42,5%	5,0%	27,5%	36,3%	13,8%	17,5%	5,0%	17,5%	43,8%	3,8%	30,0%	7,5%	22,5%	22,5%	1,3%	46,3%
mężczyźni	8,1%	36,5%	13,5%	2,7%	39,2%	4,0%	33,3%	26,7%	9,3%	26,7%	9,5%	29,7%	21,6%	4,1%	35,1%	21,6%	23,0%	10,8%	1,4%	43,2%
do 25 lat	4,1%	40,5%	13,5%	1,4%	40,5%	5,4%	27,0%	29,7%	13,5%	24,3%	8,1%	23,0%	29,7%	6,8%	32,4%	17,6%	28,4%	8,1%	1,4%	44,6%
powyżej 25	8,8%	25,0%	21,3%	3,8%	41,3%	3,7%	33,3%	33,3%	9,9%	19,8%	6,3%	23,8%	36,3%	1,3%	32,5%	11,3%	17,5%	25,0%	1,3%	45,0%
o. pracujące	7,2%	30,1%	18,1%	1,2%	43,4%	4,8%	33,3%	29,8%	8,3%	23,8%	7,2%	26,5%	31,3%	1,2%	33,7%	10,8%	18,1%	24,1%	0,0%	47,0%
o. niepracujące	5,6%	35,2%	16,9%	4,2%	38,0%	4,2%	26,8%	33,8%	15,5%	19,7%	7,0%	19,7%	35,2%	7,0%	31,0%	18,3%	28,2%	8,5%	2,8%	42,3%
byli w Szydłowcu	6,5%	32,5%	17,5%	2,6%	40,9%	4,5%	30,3%	31,6%	11,6%	21,9%	7,1%	23,4%	33,1%	3,9%	32,5%	14,3%	22,7%	16,9%	1,3%	44,8%

Na podstawie zaprezentowanej analizy wyników badań można zauważyć, iż najliczniejszą grupą reprezentowaną w badaniach są młodzi ludzie, którzy jeszcze uczestniczą w różnego rodzaju procesach edukacyjnych (tab. 1 i tab. 2). Respondenci najczęściej mieli wykształcenie wyższe oraz oceniali swoją sytuację materialną jako średnią lub dobrą (tab. 1, tab. 2).

Prawie 70% osób, które tworzyły naszą próbę badawczą odwiedziło już gminę i miasto Szydłowiec. Większość z nich była w gminie i mieście Szydłowiec co najmniej dwa razy (tab. 3). Można zatem uznać, iż ich opinie mogą być istotnym elementem umożliwiającym ocenę atrakcyjności turystycznej na analizowanym obszarze. Najczęściej podróże w celach turystycznych trwały jeden dzień i realizowane były latem oraz wiosną (tab. 3). Znaczna część (od 24 do 35%) potrzeb turystycznych pojawiła się przy okazji przejazdu przez miasto i gminę Szydłowiec, co wskazuje na dobre wyekspozowanie znajdujących się tu walorów turystycznych.

Ponad 30% respondentów (tab. 4) we wszystkich grupach jednorodnych wskazało iż w gminie najistotniejszym aspektem funkcjonowania turystyki są walory przyrodnicze (rozdz. 2). W samym mieście Szydłowiec „magnesem” turystycznym jest zamek (tab. 4). Ogólna ocena respondentów dotycząca atrakcyjności całego rejonu

(pyt. 11, tab. 5, pyt. 14, tab. 8) oraz satysfakcji z pobytu w rejonie (pyt. 13, tab. 6) była bardzo pozytywna. Prawie 90% osób biorących udział w badaniu zadeklarowało chęć ponownych odwiedzin w mieście i gminie Szydłowiec (pyt. 16 tab. 8).

Oceny dotyczące wszystkich elementów infrastruktury turystycznej w rejonie będącym przedmiotem wykonanych badań ankietowych były pozytywne. W większości wypadków respondenci oceniali elementy tej infrastruktury jako średnie lub dobre. Wyjątek stanowiły jedynie usługi przewodnickie, na temat których średnio ponad 44% respondentów nie miało zdania (tab. 5).

Istotnym elementem wpływającym na funkcjonowanie turystyki w danym rejonie jest dostępność transportowa do niego. Postawiono zatem zapytać w badaniu ankietowym o te zagadnienia ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki funkcjonowania systemu transportowego. W większości uzyskanych odpowiedzi respondenci oceniali te elementy jako średnie lub dobre. Najlepiej oceniono drogi i infrastrukturę parkingową (tab. 7).

Można zatem stwierdzić, że walory przyrodniczo-kulturowe w gminie i mieście Szydłowiec są istotnym elementem kształtowania potrzeb turystycznych oraz wpływać mogą na rozwój turystyki na terenie gminy i miasta Szydłowiec.

Tab. 6. Zestawienie struktury odpowiedzi respondentów umożliwiające ocenę satysfakcji z pobytu w gminie Szydłowiec. Opracowanie własne.

	13. Jak Pani/Pan ocenia satysfakcję turystyczną wynikającą z pobytu w gminie Szydłowiec?				
	jestem rozczarowany/a	miejsce jak jedno z wielu	dobrze	bardzo dobrze	nie mam zdania
kobiety	0,0%	26,3%	50,0%	11,3%	12,5%
mężczyźni	1,3%	40,0%	36,0%	4,0%	18,7%
do 25 lat	1,4%	33,8%	40,5%	2,7%	21,6%
powyżej 25	0,0%	32,1%	45,7%	12,3%	9,9%
osoby pracujące	1,2%	34,5%	41,7%	8,3%	14,3%
osoby niepracujące	0,0%	31,0%	45,1%	7,0%	16,9%
byli w Szydłowcu	0,6%	32,9%	43,2%	7,7%	15,5%

Tab. 7. Zestawienie struktury odpowiedzi respondentów umożliwiające ocenę dostępności komunikacyjnej w gminie Szydłowiec. Opracowanie własne.

	14. Jak Pani/Pan ocenia dostępność komunikacyjną w gminie Szydłowiec?																								
	stan dróg					parkingi					PKP					PKS					infrastruktura rowerowa				
	zła	średnia	dobra	bardzo dobra	brak zdania	zła	średnia	dobra	bardzo dobra	brak zdania	zła	średnia	dobra	bardzo dobra	brak zdania	zła	średnia	dobra	bardzo dobra	brak zdania	zła	średnia	dobra	bardzo dobra	brak zdania
kobiety	7,5%	41,3%	35,0%	2,5%	13,8%	3,8%	32,5%	42,5%	3,8%	17,5%	15,2%	31,6%	20,3%	2,5%	30,4%	8,9%	26,6%	29,1%	6,3%	29,1%	6,3%	19,0%	34,2%	8,9%	31,6%
mężczyźni	9,2%	60,5%	21,1%	0,0%	9,2%	5,3%	56,6%	17,1%	0,0%	21,1%	16,0%	36,0%	13,3%	1,3%	33,3%	8,0%	37,3%	18,7%	2,7%	33,3%	10,7%	26,7%	22,7%	4,0%	36,0%
do 25 lat	13,3%	56,0%	17,3%	1,3%	12,0%	5,3%	48,0%	22,7%	4,0%	20,0%	13,3%	38,7%	16,0%	1,3%	30,7%	8,0%	33,3%	21,3%	6,7%	30,7%	8,0%	29,3%	21,3%	5,3%	36,0%
powyżej 25	3,7%	45,7%	38,3%	1,2%	11,1%	3,7%	40,7%	37,0%	0,0%	18,5%	17,7%	29,1%	17,7%	2,5%	32,9%	8,9%	30,4%	26,6%	2,5%	31,6%	8,9%	16,5%	35,4%	7,6%	31,6%
o. prac.	10,7%	45,2%	29,8%	1,2%	13,1%	4,8%	44,0%	29,8%	0,0%	21,4%	14,6%	31,7%	13,4%	1,2%	39,0%	7,3%	28,0%	24,4%	3,7%	36,6%	7,3%	22,0%	29,3%	4,9%	36,6%
o. nieprac.	5,6%	56,9%	26,4%	1,4%	9,7%	4,2%	44,4%	30,6%	4,2%	16,7%	16,7%	36,1%	20,8%	2,8%	23,6%	9,7%	36,1%	23,6%	5,6%	25,0%	9,7%	23,6%	27,8%	8,3%	30,6%

Tab. 8. Zestawienie struktury odpowiedzi respondentów umożliwiające ocenę atrakcyjności i chęci odwiedzin w gminie Szydłowiec. Opracowanie własne.

	15. Czy uważa Pani/Pan, że gmina i miasto mogą być atrakcyjne dla turystów?				16. Czy zdecyduje się Pani/Pan na ponowne odwiedzin miasta i gminy Szydłowiec?				
	Nie	średnio atrakcyjne	atrakcyjne	bardzo atrakcyjne	nie mam zdania	nie	być może	zdecydowanie tak	nie mam zdania
kobiety	0,0%	17,5%	60,0%	15,0%	7,5%	2,5%	46,3%	48,8%	2,5%
mężczyźni	5,3%	34,7%	38,7%	2,7%	18,7%	2,6%	43,4%	35,5%	18,4%
do 25 lat	2,7%	32,4%	47,3%	6,8%	10,8%	5,3%	49,3%	33,3%	12,0%
powyżej 25	2,5%	19,8%	51,9%	11,1%	14,8%	0,0%	40,7%	50,6%	8,6%
osoby pracujące	3,6%	26,2%	45,2%	8,3%	16,7%	2,4%	46,4%	40,5%	10,7%
osoby niepracujące	1,4%	25,4%	54,9%	9,9%	8,5%	2,8%	43,1%	44,4%	9,7%
byli w Szydłowcu	2,6%	25,8%	49,7%	9,0%	12,9%	2,6%	44,5%	42,6%	10,3%

Tab. 9. Zestawienie struktury odpowiedzi respondentów umożliwiające ocenę zakresu przedmiotu zainteresowania turystów oraz istotnych cech infrastruktury turystycznej. Opracowanie własne.

	17. Co może być przedmiotem zainteresowania dla turysty w gminie Szydłowiec?						18. Co dla Pani/Pana jest istotne przy podejmowaniu decyzji o turystycznej?					
	zamek w Szydłowcu	szlaki turystyczne	agroturyst.	imprezy zorganizowane	szlaki rowerowe	nie mam zdania	walory i atrakcje turystyczne	baza noclegowa	materiały informacyjne	infrastruktura transportowa	baza gastronomiczna	nie mam zdania
kobiety	41,2%	15,6%	4,0%	18,8%	14,4%	6,0%	40,5%	21,2%	5,3%	10,6%	18,9%	3,4%
mężczyźni	35,4%	14,0%	6,2%	20,6%	12,8%	10,9%	36,4%	21,3%	6,7%	10,0%	18,8%	6,7%
do 25 lat	36,8%	14,4%	6,5%	19,5%	15,2%	7,6%	38,2%	22,6%	6,3%	11,5%	17,4%	4,2%
powyżej 25	40,0%	15,2%	3,5%	20,0%	11,7%	9,6%	39,1%	19,5%	5,6%	8,8%	20,9%	6,0%
o. pracujące	39,3%	13,9%	4,5%	20,1%	11,1%	11,1%	37,1%	22,8%	5,1%	8,4%	20,3%	6,3%
o. nieprac.	37,3%	15,6%	5,7%	19,4%	16,0%	6,1%	39,8%	19,9%	6,8%	12,0%	17,7%	3,8%
byli w Szydłowcu	43,1%	14,3%	5,4%	19,7%	12,3%	5,1%	38,9%	18,4%	5,6%	11,7%	20,8%	4,7%
nie byli	27,4%	15,9%	4,5%	19,7%	16,6%	15,9%	37,9%	27,3%	6,8%	7,5%	14,9%	5,6%

BIBLIOGRAFIA

1. Kurek W., *Turystyka*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2011.
2. Lijewski T., Mikułowski B., Wyrzykowski J., *Geografia turystyki Polski*, PWE, Warszawa 2008.
3. Mynarski S., *Badania rynkowe w warunkach konkurencji*, Oficyna Wydawnictwo Fogra, Kraków 1995.
4. *Ochrona środowiska 2008*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2008.
5. Redakcja Magazynu Świat Podróże i Kultura, *Gmina Szydłowiec - Osobliwości, zabytki, przyroda - Przewodnik turystyczny*, Urząd Miejski w Szydłowcu, Szydłowiec 2011.
6. Słomińska-Paprocka D., *Powiat Szydłowiecki w województwie mazowieckim*, Powiat Szydłowiecki, Szydłowiec 2009.
7. Słomińska-Paprocka D., *Szydłowiec i okolice*, Starostwo Powiatowe w Szydłowcu, Szydłowiec 2003.
8. Urban J., Kowalski W., *Szydłowiec. Miasto na kamieniu. Interdyscyplinarna ścieżka edukacyjna*, Urząd Miejski w Szydłowcu.
9. Warszńska J., Jackowski A., *Podstawy geografii turystyki*, PWN, Warszawa 1978.

Natural and cultural commune Szydłowiec

The article presents an assessment of the tourist attractiveness of the municipality Szydłowiec based on completed research. Describes the purpose and methodology of tests performed. There have been characteristics of the study population, and presents the results of surveys carried out by dividing them into overall analysis and the analysis takes into account differences in the structure of the respondents. The information contained in chapter four are in full with the author's own work and aim to know the opinion regarding the advantages and attractions of the city municipality and Szydłowiec of Punt view of a standard tourist.

Autorzy:

dr inż. **Marzenna Dębowska-Mróz** – Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu, Wydział Transportu i Elektrotechniki; 26-600 Radom; ul. Malczewskiego 29. Tel: + 48 48 361-77-85, Fax: + 48 48 361-77-39, m.mroz@uthrad.pl.
Karolina Stefańska – lic., studentka, Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu, Wydział Ekonomiczny, 26-600 Radom; ul. Malczewskiego 29. Tel: + 48 48 361-77-00, Fax: + 48 48 361-77-39.